
Kovács katáng Ferenc**Tavaszi zápor***Karádi Zsoltnak ajánlom*

úgy igazi, ha Rockival nyakunkba vesszük a várost, mi ketten, bele a világba, mit nekünk zápor, zivatar, tavaszi eső aranyat ér, cuppan a talpunk a tócsákkal teli fényes aszfalton, testünkre tapad a vékony orkándzseki, körülöttünk a népek, mint futkosó pókok a tó vizén, szökdécselnek, egymásba rohannak, mókás csákó a fejükön, gallérjuk mögé csurog a víz, visítognak a lányok, rájuk nevetünk, bolondnak hiszik a hajadonfőtt, esőnek kitarulkozókat, sávokban ömlik a kirakatüvegen az eső, mesés képpé varázsolja a kínálkozó tárgyakat, próbababák intenek utánunk, futásra készen, kifacsart testtel sóvárognak a szabadba, szemükben festett műkönyv, ajkukon rózsaszín pír, hajuk frufriba fésült vagy tupir, csónaknyakú trapézruhában hirdetik a tavaszi divatot, beázott a cipőnk, most már mindegy, páros lábbal ugrálunk a tócsákban, méterekre fröccsen körénk, riadalom támad, futunk, végig a villamossíneken, kanyarodunk a rügyesedő óriásnyírek közé, utunkba esik a színház, szünet után, mint ázott verebek beoldalogunk a leghátsó sorba, mindig akad üres hely, felgördül a függöny, jelképesen persze, a szerkezet rég berozsdált, s a rendezők sem élnek már ilyen elavult jelzésekkel, azért még a fülünkben cseng a Rádiószínház narrátora, aki fojtott hangon suttozta a mikrofonba: *amikor a függöny felmegy, Ványa bácsi ül a kertben, vodkát tölt magának ...*; és halljuk azt is, hogy italt töltének, az üveg megkoccan a pohár szélén, végül az asztallapon, sóhajt valaki, kortyol, majd krárog, hisszük a fülünknek, most láthatjuk is, amint Ványa bácsi szájához emeli a teli vizespoharat s egy hajtásra kiissza, eltorzul az arca, mintha erős szesz karcolná a torkát, szája körül kézfejevel simít el ráncokat, nagy a rendetlenség, koszos poharak, kiürült uborkásüveg az asztalon, az előzmények kipuhatólásában fantáziánkra, emlékeinkre hagyatkozunk, mi történhetett, amíg mi az utcákon csatangoltunk, Rocki tévedhetetlen megérzéssel tud elindulni a semmibe, csak úgy a vakvilágba, nem törődve tavaszi záporral, hűvösen fénylő kihalt utcákkal, fagyaltozni fogunk, mondta, s nem szól hiába, egy eldugott cukrászdában, a kedvetlen presszós lány, Rocki hű szolgálja, hosszas keresés után talált két horpadt parfésdobozt a hűtő mélyén, s a hűvös estén büszkén kanalaztuk apró falapáttal a kristályosra fagyott csokis parfét, a deres papírhengerre fagytak ujjaink, dideregve ácsorogunk a szünetben nyüzsgő tömegben, sebtében megiszunk egy vizezett rumot, na lám, parfé és égetett szesz, a két jóbarát, szívesen fogadják egymást, ez örökre megjegyvezve, az ablakon át, a sötétben is látszik, hogy egyre csak esik, csapkod a tavaszi zápor, rum és parfé, ma sem éltünk hiába, ülünk a sötét nézőtérén, a rádió varázsszeme helyett reflektorokba bámulunk, mint otthon, a spaletta résein át, az elsuhanó autók fénypásztája fut a falon, Rockival vagy Rocki nélkül, bámulva a hosszúra nyúlt olvasásokba zszibbadva, eldőlve a kanapén, ruhástól, Ladányitól, Pilinszkytól, József A-tól részegülten, hangosan kántálva az összekuszálódott szavakat, a nézőtéri szomszéd elszunyókált, a színészek teszik a dolgukat, cammog, araszol az idő, húzza magával

Ványa bácsit, Latinovits hangját hallok, s a színpadtól messze nem is zavar, hogy ott egészen más valaki figurázik rekedtes, mély hangján csak nekünk, fizető és potya nézőknek, s Isten uccse elolvasom megint a drámát, betanulom gyágyá Ványa monológját, de álmodom vagy egy felvonás kimaradt, négylovas szán suhan az éjszakában, bundás urak és hölgyek mulatnak, a lovak zabolátlanul vágatnak a hótorlaszokon át, fáklyák jelzik kétfelől az utat, leugrálnak a lassuló szánról, mint éretlen utcagyerekek, fetrengenek a friss hóban, a sűrű lepel elmossa az arcéleket, hófehér szakállak, rakoncátlan, égővörös hajtincsek kavarnak a szélben, pezsgő durran, habzik a jeges ital, lefolyik a poharak mentén, tejszerűvé válnak a kiürült kelyhek, porként hullanak alá a nagy hidegben, valahonnan a képbe keveredik Anyám, forró italt kínál, dideregve húzom vállam közé a fejem, mintha St. Pétervár épületei d rengnének a ködös horizont felett, citromos teát kortyolok, s forralt borra gondolok, a fahéjas, cukros italra a felöntött labdapálya melletti zugmérésben, hősies fagyoskodás, korcsolyázás után iszogattuk a vizezett lórét, de itt a színpadon minden összezavarodott, vagy ez már a hangverseny, ugyanitt, de napokkal később, a zápor után felderült napok egyikén, kora délután, s a karmester folyton beszél, Rocki oldalba bök, mert mindig rossz helyen nyéríték fel, brummog a tuba-medve, fagott-farkas lopakodik felénk, s a vonókról riadt madársereg röppen az égbe, a látomásban a város jobb sorsra érdemes kórusa, állami ünnepek díszpáholya, mögötte Krecsáktyus csápol a munkásdalárdának, vagy ez már a pedagógus kórus, ez csakugyan álom, Rocki időnkét felriaszt, hangosan szuszogom át a Ványa bácsi végét, miénk a város, ismerjük minden zugát, mint a tenyerünket, a poros kültelki házakat, a belvárost, az Annát, Anna, ifjú éveink cukrászdája, butik lesz a helyén, előre látom, rongyok, bizsuk csarnoka, itt árusítják ki Krúdyt és társait, dzsentrik, polgárok, lumpok és szépleányok lelkét, itt kísértenek majd, mert e világon kívül, nincs számukra hely, mozik, Béke, Dózsa, Móricz s az új, a szélesvásznú Krúdy, a Károlyi kertben nyáron a Szabadtéri, ott a finoman habzó Jereván-sörök után a szűnyoghadjáratos kalandfilmek, A három testőr, meg ilyesmi, szél szárnyán érkező békakoncert a bújtosi tóról, színi előadások groteszk kísérői, Illésék, Omega, Metró, a nagy nemzedék zenéi, s a kicsit ciki Hofi-Kós-Kovács Kati, de Aradszky, Bimbam Trézsi messze elkerülve, mozi csak egy van, csupa nagybetűvel, FILMKLUB a Te neved, francia új hullám, olasz neorealista és Bergman filmjei, osztályfőnöki külön engedéllyel, te jószágos ég, s mi ott lehettünk, Rocki meg én, a nagyvilág közepén, ÉLET, rituálék, otthon a polcra halmozott könyvek, kölcsönzött, kölcsön kapott s az aligpénzből, zsemlefillérekéből vett kötetek, a kopár kert, az első cigi Rockival, hánytunk, mint a lakodalmas kutyák, Hubertusz likőrrel kúrált Nagyanyánk, gyógyszerként őrzött, a stelázi mélyén rejtett, gyenge, mi vizeztük fel apránként, de jólesett, hogy gondolt ránk Nagyanyánk, nem árulkodott, ki nem állhatta a zúrt, kendője ráncaiba rejtette gondjait, záporos tavaszunk lett, csak a világ forog még sebesebben velünk, a padláson Nagyapánk első világháborús kardjára lelünk, szuronytörős, rozsdás mind a kettő, csatázunk bokrokkal, kopasz kórokkal, nagylegények, verhetetlenek, mámoros hévvel, ellenállás híján hamar elunjuk, bunkert ásunk, jó lesz majd komposztálásra, addig is kincseket rejtünk belé, emlék az utókornak, az utcákon lófrálunk, Rocki folyton megáll beszélgetni, puszkózik a lányokkal, fél lábón állva várom, ölelgetik, engem megbámulnak, sorra járjuk az ismerősöket, mindent iszunk,

ami van, rossz borokat, de sosem sokat, névnapra, házibuliba cseppenünk, sarokba ülök a földre, lapozgatom a kezembe eső könyveket, kórusban kérik, hogy olvassak hangosan, de úgy szeretem, ha Tímár József, Ascher Oszkár, Gábor Miklós hangján szólnak meg a szövegek, magas a mérce, Latinovits, Nagy László emelte egekbe, csak a móka végett kiosztok néhány könyvet, ahol kinyílik, ott olvasunk bele, megüünk sorba, dőlünk a röhögéstől, Solohov után Móricz, Hemmingwayre Szabó Pál véletlen sorai felelnek, még néhány kör, de erre is unalom terült, gyalogolunk tovább, tavasz, záporos, hűvös, végig a városon, Rocki öles léptekkel, én meg szaporázva, rójuk az aszfaltot, köszöntgetnek, visszaköszönünk, elfogadjuk az újabb meghívásokat, aztán egész máshol kötöttünk ki, fagyalt után koslatunk, nyáron a lányok fizetik, s megint más lányok mérik nekünk az óriás gombócokat, az *igazi* gyümölcsöset, vanília, csoki, főleg puncs szóba sem jöhet, konty alá való, az eső elől a boltokba menekülünk, a tanuló lányok, eladókisasszonyok szoknyája mellé, pult mögé, raktárba segídezni, Rocki gyakran eltűnik, csókolóznak, viháncolnak, egy fotólabor szűrős szagára emlékszem, csemegében öt dekánként vásárolt élesztőre, sorba állunk, hogy lássuk a nagy Őt, tejivós kakaózás, friss, ropogós kiflik, záróra előtt csak tejfől marad, Rocki szemrebbenés nélkül dönti magába, egyenletesen kortyolja a sűrű masszát, a kiflit zsebre vágja és kihívóan állja a kiszolgálók csodálkozó tekintetét, hüvelykujja körmös felével elkeni a maradék tejfölt a szája körül, diadalittasan távozzunk, a jó gazda hizlaló szemével követjük a földből kiserkenő szalagházak burjánzását, a víztornyon már májusfa áll, tavaszi zápor söpör végig az alföldi mezővároson, indiántáncot járunk az ostor nyeles lámpák körül, már állnak, de még nem üzemelnek, beázott a cipőnk, most már mindegy, páros lábbal ugrálunk a tócsákban, méterekre fröccsen köröttünk a víz, riadalom támad, elfutunk, végig a villamossíneken, kanyarodunk a rügyesedő óriásnyírek közé, a városi könyvtár ruhatárában felöltök gőzölögnek, kalucsnik áznak saját levükben, dolgozatot írunk, Ének az esőben, kép és hang ritmusra vágva, az ablakon, az esőn, az elsötétült égbolton át bámulunk önmagunkba, miénk lesz, csakazért is, egyszer, nemsokára, ez az esőverte világ...